

Kvartalni
finansijski
izvještaj za
I kvartal
2019. godine

NLB BANKA
AD PODGORICA

Kvartalni finansijski izvještaj NLB Banke AD Podgorica (u daljem tekstu: Banka) sačinjen je shodno odredbama Zakona o tržištu kapitala (Službeni list Crne Gore, broj 001/18), Pravilima o bližem sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja izvještaja investicionih društava i njihovih filijala (Službeni list Crne Gore, broj 070/18), kao i shodno Pravilima o bližem sadržaju i načinu finansijskog izvještavanja (Službeni list Crne Gore, broj 083/18). Uvažavajući sadržinu propisanu članom 100 Zakona o tržištu kapitala, Kvartalni finansijski izvještaj čine:

- Kvartalni finansijski iskazi, odnosno iskaz o finansijskoj poziciji (bilans stanja) i iskaz o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha), na kontnom okviru, odnosno obrascu, propisanom od strane Centralne banke Crne Gore (uključujući i opšte podatke o Banci);
- Kvartalni izvještaj o upravljanju, koji daje objektivni i pravilan prikaz razvoja i poslovanja Banke;
- Izjave odgovornih lica u emitentu, uz navođenje imena i prezimena i funkcije odgovornih lica.

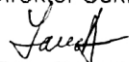
Prezentovani podaci i informacije u Kvartalnom finansijskom izvještaju bazirani su na knjigovodstvenim podacima na dan 31. mart 2019. godine, kao i finansijskom rezultatu za period koja se tada završio, uvažavajući i podatke iz dodatnih evidencija u Banci, u poređenju sa stanjem na kraju i za 2018. godinu.

IZJAVA ODGOVORNIH LICA

Finansijski izvještaji NLB Banke AD Podgorica su sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Centralne Banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kako bi se dao istinit i pravilan prikaz sredstava i obaveza Banke na dan 31. mart 2019. godine, kao i finansijskog rezultata za period koja se tada završio.

Izvještaj o upravljanju sadrži objektivnan i pravilan prikaz razvoja i poslovanja, kao i statusa Banke sa opisom rizika i problema u poslovanju.

Lana Đurasović
Direktor Sektora finansija i kontrolinga

Martin Leberle
Glavni izvršni direktor

FINANSIJSKI ISKAZI BANKE NA DAN 31.3.2019., ODNOSNO ZA PERIOD 1.1. – 31.3.2019.

I OPŠTI PODACI O BANCI

Naziv	NLB Banka AD Podgorica		
Sjedište i adresa (poštanski broj, mjesto, ulica i broj)	Bulevar Stanka Dragojevića 46, 81000 Podgorica		
Izveštaj je konsolidovan		Matični broj	02011395
Period na koji se izveštaj odnosi	1.1.-31.3.2019.	Broj upisa u registar privrednih subjekata	4-0006161/069
Telefon (pozivni broj i broj)	382 20 402 000	Fax (pozivni broj i broj)	382 20 402 038
Adresa internet stranice	www.nlb.me	Datum osnivanja	09.05.2002.
Adresa elektronske pošte	info@nlb.me	Broj poslovnica	18 filijala i 1 šalter
Opis strukture vlasništva			
Broj zaposlenih na zadnji dan izveštajnog perioda	300	Šifra djelatnosti	6419
Opis djelatnosti	Ostalo monetarno posredovanje		
Žiro-račun	907-53001-03		CBCG

Podaci o predsjedniku i članovima odbora direktora

	Ime i prezime	Datum rođenja	Podaci o prebivalištu		Podaci o akcijama	
			Mjesto	Adresa (ulica i broj)	broj akcija	procentualno učešće
1. Predsjednik	Archibald Kremser	10.08.1971.	Wien	Magistrat Wien MBA 1/8		
2. Zamjenica Predsjednika	Marjana Usenik	18.02.1959.	Novo Mesto	Pod Trško goro 90		
3. član	Polona Žižmund	22.11.1975.	Ljubljana	Zvonarska ulica 012, Ljubljana		
4. član	Lotti Natalija Zupančič	20.05.1968	Ljubljana	Brezovička cesta 20 D		
6. član	Jana Benčina Hegman	27.02.1973	Ljubljana	Grosuplje Brvaca 025		
7. član	Martin Leberle	14.03.1965	Minhen	Hoerkherstr 11		
8. član	Iztok Prelog	21.01.1983.	Ljubljana	Tržačka cesta 078		
9. član						
Glavni izvršni direktor	Martin Leberle	14.03.1965	Minhen	Hoerkherstr 11		
Izvršni direktor ovlašten za potpisivanje						

Podaci o akcionarima i akcijama

Deset najvećih akcionara

	Ime i prezime / naziv kompanije	Adresa prebivališta / poslovna adresa (mjesto ulica i broj)	Podaci o akcijama	
			broj akcija	procentualno učešće
1.	NOVA LJUBLJANSKA BANKA d.d.	Slovenija	11.648.936	99,8303%
2.	JP "STAMBENO - KOMUNALNO PREDUZEĆE"	Crna Gora	1.920	0,0165%
3.	"MEGATREND CO" sa p.o. Preduz. za intel. Usluge	Crna Gora	1.137	0,0097%
4.	GIP "RADNIK" DD, BIJELO POLJE	Crna Gora	618	0,0053%
5.	SO "BUDVA" BUDVA	Crna Gora	595	0,0051%
6.	OG DI "VUKMAN KRUŠČIĆ" - MOJKOVAC	Crna Gora	591	0,0051%
7.	OPŠTINSKI FOND ZAJEDNICKIH REZERV ULCINJ	Crna Gora	537	0,0046%
8.	INEX "ZLATNA OBALA" - PJ SUTOMORE	Crna Gora	522	0,0045%
9.	JZU, OPŠTA BOLNICA "BLAŽO ORLANDIĆ" BAR.	Crna Gora	454	0,0039%
10.	HORIZONT LOGISTICS-u stecaju AD BAR	Crna Gora	440	0,0038%
Ukupan iznos akcijskog kapitala		20.261.087,38	Sopstvene akcije	11.668.734

Revizorska kuća koja je izvršila reviziju posljednjeg izveštaja:

naziv	Ernst & Young Montenegro doo
sjedište i poslovna adresa	Podgorica, Stanka Dragojevića bb

Berza i kotacije u koju su uvrštene akcije

	Naziv berze	Naziv kotacije
1.	Montenegroberza	MTP ME tržište
2.		
3.		
4.		
5.		

Cijena akcija na početku i na kraju izveštajnog perioda

	Redovne akcije		Povlašćene akcije	
	na početku perioda	na kraju perioda	na početku perioda	na kraju perioda
u prethodnoj godini	3,00	3,00		
u tekućoj godini	3,00	3,00		

Tržišna kapitalizacija (u hiljadama eura)

35.006,20

Neto profit po akciji

u prethodnoj godini	0,65
u tekućoj godini	0,17

Odnos tržišne cijene akcije i neto profita po akciji

u prethodnoj godini	
u tekućoj godini	

Dividendna stopa

u prethodnoj godini	
u tekućoj godini	

Knjigovodstvena vrijednost po akciji

u prethodnoj godini	5,70
u tekućoj godini	5,86

Isplaćena dividenda po akciji u posljednje tri godine

	Za tekuću godinu	Za prethodni godinu	Prije 2 godine
po redovnoj akciji		0,513	1,371
po povlašćenoj akciji			

BILANS STANJA

(000 €)

Stanje na dan
31.03.2019.

Red. br.	SREDSTVA	
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	71.639
2.	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	380.940
2.a.	Kredit i potraživanja od banaka	33.072
2.b.	Kredit i potraživanja od klijenata	320.880
2.c.	Hartije od vrijednosti	25.617
2.d.	Ostala finansijska sredstva	1.371
3.	Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	19.383
3.a.	Kredit i potraživanja od banaka	0
3.b.	Kredit i potraživanja od klijenata	0
3.c.	Hartije od vrijednosti	19.383
3.d.	Ostala finansijska sredstva	0
4.	Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja	0
5.	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koja se ne drže radi trgovanja	880
5.a.	Kredit i potraživanja od banaka	0
5.b.	Kredit i potraživanja od klijenata	672
5.c.	Hartije od vrijednosti	208
5.d.	Ostala finansijska sredstva	0
6.	Derivati koji se drže zbog zaštite od rizika	0
7.	Promjene u fer vrijednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0
8.	Investicije u pridružena društva, zavisna društva i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	0
9.	Investicione nekretnine	1.041
10.	Nekretnine, postrojenja i oprema	9.325
11.	Nematerijalna sredstva	538
12.	Tekuća poreska sredstva	0
13.	Odložena poreska sredstva	0
14.	Stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0
15.	Ostala sredstva	6.964
16.	UKUPNA SREDSTVA:	490.709
OBAVEZE		
17.	Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti	406.570
17.a.	Depoziti banaka i centralnih banaka	10.158
17.b.	Depoziti klijenata	387.876
17.c.	Kredit banaka i centralnih banaka	0
17.d.	Kredit klijenata koji nijesu banke	8.536
17.e.	Hartije od vrijednosti	0
17.f.	Ostale finansijske obaveze	0
18.	Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja	0
19.	Finansijske obaveze kojima se ne trguje i koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	0
20.	Derivatne finansijske obaveze kao instrument zaštite	0
21.	Promjene fer vrijednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0
22.	Rezerve	4.741
23.	Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0
24.	Tekuće poreske obaveze	282
25.	Odložene poreske obaveze	-156
26.	Ostale obaveze	5.664
27.	Subordinisani dug	5.198
28.	UKUPNE OBAVEZE:	422.301
KAPITAL		
29.	Aksijski kapital	20.261
30.	Emisione premije	7.146
31.	Neraspoređena dobit	16.683
32.	Dobit/gubitak tekuće godine	1.986
33.	Ostale rezerve	22.333
34.	Interesi bez kontrolnog uticaja u kapitalu	0
35.	UKUPAN KAPITAL: (29. do 34.)	68.408
36.	UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE: (28. + 35.)	490.709

BILANS USPJEHA

(000 €)

1.1. -

31.3.2019.

1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	5.186
2.	Prihodi od kamata na obezvrjeđene plasmane	75
3.	Rashodi od kamata i slični rashodi	382
I.	NETO PRIHODI OD KAMATA (1 + 2 - 3)	4.880
4.	Prihodi od naknada i provizija	2.297
5.	Rashodi naknada i provizija	1.503
II.	NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (4 - 5)	794
6.	Neto dobitak / gubitak usled prestanka priznavanja finansijske instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	0
7.	Neto dobitak/gubitak po osnovu finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja	129
8.	Neto dobitak / gubitak od finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, a koji se ne drže radi trgovanja	69
9.	Promjena fer vrijednosti u računovodstvu zaštite od rizika (hedžing)	0
10.	Neto gubici/dobici od kursnih razlika	2
11.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja ostale imovine	134
12.	Ostali prihodi	193
13.	Troškovi zaposlenih	1.852
14.	Troškovi amortizacije	213
15.	Opšti i administrativni troškovi	1.108
16.	Neto dobici/gubici po osnovu modifikacije i reklasifikacije finansijskih instrumenata	0
17.	Neto prihodi/rashodi po osnovu obezvrjeđenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspjeha	737
18.	Troškovi rezervisanja	0
19.	Ostali rashodi	35
III.	DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA : I+II+6+7+8+9+10+11+12-13-14-15-16-17-18-19	2.256
21.	Porez na dobit	270
22.	NETO PROFIT/GUBITAK (III - 21)	1.986

IZVJEŠTAJ O UPRAVLJANJU

Ključna dostignuća Banke	13
Pokazatelji poslovanja	14
Komentar rezultata i promjena u bilansu stanja	15
Ciljevi i metode upravljanja rizicima	16
Izloženost rizicima	17
Politike upravljanja rizicima	17

Ključna dostignuća Banke:

2 miliona EUR

Neto dobit nakon oporezivanja
Porast rezultata prije rezervacija i poreza od 20% u odnosu na I kvartal 2018.

4%

Rast bruto kredita nebankama
u odnosu na kraj 2018. godine, uz rast u svim segmentima

13%

Rast neto kamata u odnosu na I kvartal 2018.
uz rast na strani prihoda i uštede na strani rashoda

15,7%

Koeficijent adekvatnosti kapitala
Snažna kapitalna pozicija, značajno iznad propisanog minimuma

6%

Rast neto naknada i provizija
Povećan obim posla praćen je i rastom neto naknada i provizija, u odnosu na isti period 2018.

6%

Udio NPL
Dalje unaprjeđenje kvaliteta portfelja uz smanjenje nivoa NPL od 3%

51,5%

CIR
Značajno poboljšanje CIR-a u odnosu na prethodnu godinu usljed rasta neto operativnog prihoda za 13%, dok troškovi rastu 7%

Pokazatelji poslovanja

000 EUR	NLB Banka AD Podgorica		
	31.3.2019	31.3.2018	Promjena
Ukupni prihodi	6.166	5.469	12,7%
Operativni troškovi	3.173	2.979	6,5%
Neto prihod	2.993	2.490	20,2%
Neto dobit prije poreza	2.256	2.732	-17,4%
Neto dobit prije poreza i rezervacija	2.993	2.490	20,2%
ROE nakon poreza	11,8%	16,4%	-4,6 p.p.
ROA nakon poreza	1,6%	2,4%	-0,8 p.p.
Neto kamatna marža	4,2%	3,8%	0,4 p.p.
Odnos troškova i prihoda (CIR)	51,5%	54,5%	-3 p.p.
Koeficijent adekvatnosti kapitala	15,7%	15,5%	0,2 p.p.
Udio na tržištu - depoziti	11,5%	11,0%	0,5 p.p.
Udio na tržištu - krediti	12,2%	12,2%	-
LTD (neto)	82,9%	78,1%	4,8 p.p.

Komentar rezultata i promjena u bilansu stanja

Banka je u 2019. godini nastavila trend stabilnog poslovanja i u prvom kvartalu ostvarila neto dobit u iznosu od 2 miliona EUR, uz rezultat prije rezervacija i poreza u iznosu od 3 miliona EUR. Realizovani rezultat prije rezervacija i poreza je 0,5 miliona EUR iznad prošlogodišnjeg, ostvarenog u uporednom periodu. Uz punu posvećenost klijentima i inoviranu ponudu, zabilježen je rast ukupnih bruto kredita iznad planiranog – 12,2 miliona EUR ili 4% u odnosu na kraj 2018. godine, uz zadržavanje udjela na tržištu. Koeficijent adekvatnosti kapitala je značajno iznad zakonskog minimuma, te na 31.3.2019. godine iznosi 15,7% (zakonski minimum 10%).

Pozitivan trend u odnosu na uporedni period 2018. godine bilježe i neto kamatni i neto nekamatni prihodi. Operativni troškovi su na nešto većem nivou, podržavajući realizovani rast, ali uz značajno poboljšanje pokazatelja odnosa operativnih troškova i neto operativnog prihoda, koji je na kraju prvog kvartala 2019. godine iznosio 51,5% (I – III 2018.: 54,5%).

Rast *neto prihoda od kamata* većim dijelom je uzrokovan rastom prihoda od kamata, usljed značajnog rasta kreditne baze u prethodnih godinu dana, ali i uštedama na pasivi, što je posljedica aktivnog upravljanja kroz cjenovnu politiku, ali i generalnog trenda smanjenja kamatnih stopa na tržištu.

Ukupna zarada od *neto naknada i provizija* bilježi rast za 6% u odnosu na prvi kvartal 2018. godine, a glavni generatori rasta bili su zarada od platnog prometa i osnovnih računa. Zarada od kartičnog poslovanja je takođe porasla, dok su naknade od garancijskog poslovanja niže nego u prethodnoj godini.

Kada je u pitanju *struktura neto operativnog prihoda*, ne bilježe se značajnije promjene u strukturi; 21% neto operativnog prihoda je ostvareno od neto nekamata, dok je i dalje dominantna zarada od neto kamata - 79%.

Operativni troškovi bilježe rast od 7% u odnosu na uporedni period 2018. godine, koji je uzrokovan porastom opštih i administrativnih troškova, kao i blagim porastom troškova rada.

Trošak rizika je u izvještajnom periodu bio negativan i iznosio je -15 bazičnih poena. Obezvrjeđenje kredita i vanbilansa je 300 hiljada EUR više nego u prvom kvartalu 2018. godine, dok su ostala obezvrjeđenja i rezervisanja zabilježila rast u iznosu od 680 hiljada EUR.

Kao i u prethodnoj godini, u prvom kvartalu 2019. godine se bilježi rast *bilansne sume*, uz dalje poboljšanje produktivnosti bilansa stanja. Pokazatelji likvidnosti imaju trend blagog smanjenja, ali su iznad minimalno propisanih vrijednosti.

Ulaganja u hartije od vrijednosti bilježe smanjenje za 9,8 miliona EUR.

Ukupni *neto krediti nebankarskom* sektoru bilježe porast u iznosu od 12,2 miliona EUR. Nastavljen je trend poboljšanja kvaliteta portfelja, pa su bruto nekvalitetni krediti zabilježili smanjenje u iznosu od 0,7 miliona EUR, čineći 6% ukupnih bruto kredita na kraju izvještajnog perioda. Dostižući ovaj udio nekvalitetnih kredita, Banka se pozicionirala ispod tržišnog prosjeka i obezbijedila osnovu za rast tržišnog udjela u ukupnim bruto kreditima.

Kada su u pitanju *izvori*, Banka se dominantno oslanja na domaće depozite, čiji udio u ukupnim izvorima ima rastući trend. Dominantni su depoziti fizičkih lica, sa udjelom od 66%, dok depoziti pravnih lica i države čine 34% ukupnih depozita nebankarskog sektora.

Zaduženost prema finansijskim institucijama smanjena za 0,5 miliona EUR (redovne otplate).

Knjigovodstveni kapital je uvećan usljed pozitivnog rezultata za izvještajni period.

Ciljevi i metode upravljanja rizicima

Područje upravljanja rizicima je uređeno zakonskim pravnim aktima, internim aktima na nivou Banke, kao i usmjerenjima matične banke - NLB d.d. Ljubljana, koja važe za bankarske članice NLB Grupe. Upravljanje finansijskim rizicima se bazira na uspostavljanju odgovarajuće organizacione strukture u Banci, uspostavljanju i implementaciji kvalitetnih radnih procedura i adekvatnom sistemu internih kontrola. Odgovornost za uspostavljanje i nadzor nad okvirom za upravljanje rizicima ima Odbor direktora Banke.

Cilj upravljanja pojedinačnim finansijskim rizicima (*kreditni rizik, rizik likvidnosti, tržišni rizik, operativni i rizik zemlje*) jeste minimiziranje rizika, uz postizanje projektovanih poslovnih i finansijskih rezultata i optimalnu upotrebu kapitala.

Proces upravljanja rizicima je regulisan i internim aktima koji definišu ciljeve upravljanja, metodologije i način praćenja pojedinih vrsta finansijskih rizika. Navedena interna akta (politike, procedure, metodologije) usvaja Odbor direktora Banke. U hijerarhiji internih akata koja pokrivaju područje upravljanja finansijskim rizicima, posebno mjesto zauzimaju Strategija upravljanja rizicima, Rizik apetit, Interni sistem limita i pojedinačne Politike za upravljanje rizicima.

Rizik apetit daje smjernice o tome koji konkretni rizici i do koje mjere su prihvatljivi ili neprihvatljivi za Banku. Takav okvir omogućava donošenje strateških i operativnih odluka na nivou cijele organizacije. Rizik apetit se definiše kroz *kvalitativne i kvantitativne ciljeve*, usklađene sa poslovnom strategijom Banke.

Strategija upravljanja rizicima definiše načine na koje Banka preuzima rizike u svojim poslovnim aktivnostima. Osnovna svrha strategije upravljanja rizicima je definisanje ključnih pretpostavki /orijentacija u preuzimanju rizika, u cilju ostvarivanja strateških poslovnih ciljeva. Strateški cilj Banke je izgradnja dugoročno održivog poslovanja, a strategija upravljanja rizicima jeste potpora ovom strateškom cilju Banke. Prema strategiji upravljanja rizicima, Banka prudenčno preuzima rizike i obezbjeđuje dugoročno profitabilno poslovanje, vodeći računa o odnosu preuzetog rizika i ostvarenog prinosa.

Metode upravljanja finansijskim rizicima su definisane internim aktima Banke, prvenstveno kroz pojedinačne politike/metodologije upravljanja finansijskim rizicima.

U dijelu upravljanja *kreditnim rizikom*, jedan od alata upravljanja jeste analiziranje pojedinačnih zahtjeva za odobrenje plasmana, donošenje odluke o bonitetu klijenta i utvrđivanje limita izloženosti. Generalno, opredjeljenje Banke je da ograniči svoju izloženost prema pojedinačnim klijentima ili tzv. grupama povezanih lica do najviše 10% kapitala Banke, čime se postiže disperzija rizika. Takođe, Banka nastoji da svoje plasmane usmjeri prema pojedinačnim klijentima na način da se postigne što je moguće bolja diverzifikacija portfolija i u kontekstu izloženosti Banke prema pojedinačnim granama privrede.

U dijelu *rizika likvidnosti*, ciljevi upravljanja uključuju: obezbjeđivanje likvidnosti Banke na kratak i dugi rok; obezbjeđenje izvršavanja svih dospjelih obaveza, korišćenje najpovoljnijih izvora sredstava za izvršavanje dospjelih obaveza, poštovanje zakonskih kriterijuma i regulatornih zahtjeva, odnosno standarda na nivou Grupe NLB, kao i internih kriterijuma i ciljeva definisanih Politikom, odnosno drugim aktima Banke koji uređuju područje likvidnosti. Banka je definisala Plan upravljanja likvidnošću u vanrednim tj. nepredviđenim situacijama. Banka upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane (likvidne) rezerve, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa ročnosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza.

U dijelu *tržišnih rizika* (rizik deviznog kursa i rizik kamatne stope), cilj Banke je ograničavanje potencijalnog gubitka zbog promjena u nivou deviznih kurseva /kamatnih stopa na tržištu na nivo koji je prihvatljiv u pogledu rezultata poslovanja i adekvatnosti kapitala Banke. Upravljanje kamatnim rizikom se postiže usmjeravanjem poslovnih aktivnosti (cjenovni uslovi, ročnost plasmana i obaveza) na način koji obezbjeđuje da izloženost riziku bude na prihvatljivom nivou. Banka na dnevnom nivou prati i vrši usklađivanje sredstava i obaveza u pojedinačnim valutama (upravljanje valutnim rizikom).

U dijelu *operativnih rizika*, cilj Banke je ograničiti obim potencijalnih gubitaka iz operativnih rizika, odnosno gubitaka koji su posljedica neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja i ograničiti vjerovatnoću njihove realizacije na nivo koji je za Banku prihvatljiv s aspekta finansijske štete, a posredno i sa aspekta očuvanja ugleda Banke. Upravljanje operativnim rizicima se postiže mjerenjem i praćenjem gubitaka koji proizilaze iz operativnog rizika i identifikacijom i ocjenjivanjem nivoa operativnih rizika sa kojima se Banka suočava u svom poslovanju, za koje se, zavisno od utvrđenog nivoa rizika, utvrđuju adekvatne mjere za savlađivanje. Cilj upravljanja *rizikom zemlje* je ograničavanje nivoa potencijalnih gubitaka usljed izlaganja Banke riziku

zemlje, po osnovu plasiranja sredstava prema licima i institucijama sa sjedištem/prebivalištem izvan zemlje. Banka uspostavlja i prati limite za izloženost prema dužnicima u pojedinačnim zemljama.

Izloženost rizicima

Kreditni rizik predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Banci izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak. Kreditni rizik pojedinačnog dužnika se izražava kroz bonitetnu klasu dužnika. Određivanje bonitetne klase (A, B, C, D, E) prethodi procesu odobravanja plasmana. Učešće svake bonitetne klase u kreditnom portfoliju Banke na 31.3.2019. je prikazana niže:

	Kreditni plasmani %	Ispravka vrijednosti %
A	77,58%	15,20%
B	16,37%	11,69%
C	1,35%	14,68%
D	1,44%	5,04%
E	3,26%	53,39%
	100,00%	100,00%

Nekvalitetnim kreditima se smatraju krediti za koje je utvrđen bonitet C, D i E. Procenat nekvalitetnih kredita (bonitet C, D, E) na 31.3.2019. iznosi 6,05%.

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće moći da isplati dospjele obaveze u svakom trenutku. Na 31.3.2019., Banka je imala neblokirane likvidne rezerve u iznosu 134.655 hiljada EUR. Neblokirane likvidne rezerve obuhvataju stanje sredstava na žiro računu Banke, stanje na korespodentskim računima Banke, gotovinu u blagajni i stanje kupljenih dužničkih hartija od vrijednosti. Rezultati stresnog testiranja likvidnosti na 31.3.2019. godine pokazuju veoma povoljnu likvidnosnu poziciju, s obzirom da izračun pokazuje da su likvidne rezerve Banke za čak 35,24% veće u odnosu na potencijalne odlive koje bi Banka imala u stresnim uslovima u periodu od tri mjeseca.

Tržišni rizici (rizici cijena) se odnose na rizik da određene promjene tržišnih cijena, kao što su promjene kurseva stranih valuta i promjene kamatnih stopa na tržištu, mogu da utiču na visinu prihoda Banke ili na vrijednost finansijskih instrumenata. Izloženost **valutnom riziku** je na niskom nivou. Na 31.3.2019., najveća izloženost se vezuje za valutu švedsku krunu. Neto pozicija u švedskoj kruni, kao razlika između sredstava i obaveza Banke u ovoj valuti je bila na nivou 121 hiljada EUR (0,27% regulatornog kapitala Banke; limit 2% regulatornog kapitala).

Izloženost **riziku kamatne stope** se izračunava metodom tzv. standardizovanog kamatnog šoka. Rezultati izračuna za 31.3.2019. su 4.493 hiljada EUR (10,07% regulatornog kapitala Banke; limit 20% regulatornog kapitala). Navedeni metod projektuje potencijalne promjene ekonomske vrijednosti kapitala Banke u slučaju nepovoljnih promjena tržišnih kamatnih stopa za 200 bazičnih poena. Pored navedenog metoda, Banka izračunava i efekte koje bi potencijalna promjena tržišnih kamatnih stopa imala na neto kamatne prihode Banke.

Politike upravljanja rizicima

Politike upravljanja rizicima su dio sveobuhvatnog i pouzdanog sistema upravljanja rizicima, koji je uključen u sve poslovne aktivnosti Banke i koji obezbjeđuje da profil rizika Banke bude uvijek u skladu sa rizik apetitom, odnosno sklonošću Banke za preuzimanjem rizika. Politike i sistemi upravljanja rizikom se redovno sagledavaju kako bi odrazili promjene u tržišnim uslovima, proizvodima i uslugama koje se nude.

Najznačajnije politike kojima se uređuje područje upravljanja rizicima u Banci su:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja likvidnošću NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja rizikom kamatne stope NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja valutnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja operativnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja rizikom zemlje NLB Banke AD Podgorica,
- Politika investiranja u hartije od vrijednosti bankarske knjige NLB Banke.